

KONFERENCE

Onsdag den 10. december 2008

Hvordan har du det? – og hvad gør vi ved det?

Program

12.00-12.30

Registrering og let frokost

PLENUM

Sundhedsprofilen på arbejde i kommuner, region og almen praksis.

12.30-13.00

Velkomst

Regionsrådsformand Bent Hansen,
Region Midtjylland
Borgmester Anders G. Christensen,
Favrskov Kommune

13.00-13.10

Introduktion til sundhedsprofilen

Sundhedskonsulent Finn Breinholt Larsen,
Sundhedskonsulent Louise Nordvig,
Center for Folkesundhed

13.10-13.30

Eksempler på brug af sundhedsprofilen i Århus Kommune

Sundhedskonsulent Jes Bak Sørensen,
Århus Kommune

13.30-13.50

Psykatrien i Region Midtjylland og sundhedsprofilen

Ledende fysioterapeut Lene Nyboe,
Århus Universitetshospital Risskov

13.50-14.10

Den nye forebyggelsesydelse og sundhedsprofilen

Lektor og praktiserende læge Janus Laust Thomsen,
Aarhus Universitet

14.10-14.55

Kaffepause og markedsplads –

Udstilling af kommunernes arbejde med Sundhedsprofilen

14.55-15.55

PARALLELSESSIONER

Session 1: Psykisk Sundhed – lokale A

Session 2: KRAM – lokale B og C

Session 3: Patientuddannelse – Kongressalen

Kort pause

PLENUM

Social kapital og social ulighed

16.00-16.20

Region Nordjyllands sundhedsprofil har fokus på social kapital

Specialkonsulent Jane Pedersen

16.20-16.40

Social ulighed mellem kommunerne i Region Hovedstaden - Hvad betyder det?

Seniorforsker, Afdelingslæge Charlotte Glümer

16.40-17.00

Sundhedsprofiler i det fremtidige sundhedsarbejde

Sundhedskonsulent Finn Breinholt Larsen,
Center for Folkesundhed

PRAKTISKE OPLYSNINGER:

- Konferencen holdes i Herning Kongrescenter Østergade 37, Herning centrum
- P-billet udleveres i informationen
- Parkeringsmuligheder: se www.mch.dk

Center for Folkesundhed • www.centerforfolkesundhed.dk

Sessioner

Hvordan har du det? – og hvad gør vi ved det?

Session 1 – Psykisk sundhed – 1. oplæg Lokale A

Oplægsholder: cand.scient.san. Simone Kellenberger

Stress øger risiko for sygefravær hos raske erhvervsaktive

Der udfoldes store bestræbelser på at nedbringe sygefraværet, og stress er i stigende grad kommet i søgelyset som en årsag til sygefravær.

Formålet med denne undersøgelse er at vise, om stress er en selvstændig risikofaktor for sygefravær. Stressniveauet blev målt hos en gruppe raske erhvervsaktive og det blev undersøgt, om et højt stressniveau øgede risikoen for at modtage sygedagpenge i de efterfølgende 12 måneder.

En række undersøgelser har vist, at der er en sammenhæng mellem stress og sygefravær. Det er imidlertid uklart, i hvilken udstrækning stress er en selvstændig risikofaktor for sygefravær. Et højt stressniveau kan både være en *direkte* årsag til sygefravær og en *indirekte* årsag ved at føre til sygdom, fx depression eller arbejdsulykker, som så giver sygefravær. Men et højt stressniveau kan også være en *følge* af sygdom. Studiet har derfor forsøgt at udelukke stress forårsaget af sygdom ved ikke at medtage personer, der ved undersøgelsens start havde en eller flere kroniske sygdomme, eller som var sygemeldte.

I alt 21.708 personer i alderen 25-79 år deltog i "Hvordan har du det?" 5.821 personer, der var raske og i arbejde, da de udfyldte spørgeskemaet, indgår i denne del af undersøgelsen.

Undersøgelsen viser, at der er en klar sammenhæng mellem højt stressniveau og modtagelse af sygedagpenge hos raske, erhvervsaktive personer (relativ risiko 1,64).

Kun et stressniveau over en vis tærskelværdi påvirker sygefraværet. Fra 0 til 15 point på Perceived Stress Scale er der ingen forøgelse af sygefraværet. Fra 15 point stiger risikoen for sygefravær proportionalt med stressniveauet (dosis-respons-sammenhæng).

Endvidere peger undersøgelsens resultater på, at forebyggelse og behandling af stress er et vigtigt middel til at nedbringe sygefravær.

Sessioner

Hvordan har du det? – og hvad gør vi ved det?

Session 1 – Psykisk sundhed – 2. oplæg Lokale A

Oplægsholder: Projektkoordinator Jette Haislund, Holstebro Kommune

Projekt Trivsel og Sundhed på arbejdspladsen - En helhedsorienteret indsats

”Projekt Trivsel og Sundhed på Arbejdspladsen” er et projekt, hvor Holstebro Kommune i samarbejde med 19 private og offentlige virksomheder arbejder på at fremme medarbejdernes trivsel og sundhed.

Som så mange andre steder i landet er der også i Holstebro Kommune stor opmærksomhed på et stigende antal sygemeldinger på grund af stress.

Stressens modpol er: TRIVSEL.

I stedet for kun at tale om, hvorfor folk bliver stressede; kan det være givende at tale om, hvordan vi skaber god trivsel på arbejdspladserne fx:

- Hvad skal der til, for at vi går glade på arbejde hver dag, og hvordan opnår vi denne arbejdsglæde?

Et vigtigt redskab til at opnå trivsel er bl.a. at italesætte de ressourcer, der allerede er i en organisation, dvs. at sætte fokus på det, der allerede virker.

I dette oplæg præsenteres en kort sammenfatning af Holstebro Kommunes undersøgelse, samt eksempler på virksomhedernes egne initiativer til at fremme trivsel og sundheden blandt medarbejderne.

De 19 virksomheder er ved lodtrækning fordelt på en interventions- og en kontrolgruppe. Som mål for effekten af indsatsen bruges det samme stress-mål, som er benyttet i *Hvordan har du det?* (Perceived Stress Scale). Stressniveauet måles ved projektstart og efter 12. måneder.

Sessioner

Hvordan har du det? – og hvad gør vi ved det?

Session 1 – Psykisk sundhed – 3. oplæg Lokale A

Oplægsholder: Lise Jul, medlem af Landsledelsen, Landsforeningen af Psykiatribrugere (LAP)

Inklusion og sundhed

Ofte ses overvægt eller misbrug som løsrevet fra samfundsdeltagelse og beskæftigelse. Dette på trods af at førende psykiatere taler om, at indtagelse af alkohol er en fornøjelig aktivitet for alle. Men har man ikke andet at give sig til, kan overvægt og misbrug komme til at fylde en del.

Ser man på recovery raten blandt mennesker diagnosticeret med skizofreni, afslører der sig en nøje sammenhæng med beskæftigelsessituationen og efterspørgslen på arbejdskraft.

Som følgeslutning heraf postuleres det, at samfundsmæssig deltagelse/inklusion kan være et fornuftigt pejlemærke i en sundhedsmæssig indsats.

Når beskæftigelse i sig selv kan have god sundhedsmæssig effekt, bør andre indsatser, f.eks. medicin, ikke stå i vejen for, at man igen får kræfter til at tage fat. De sundhedsmæssige følger af medicinsk behandling er veldokumenterede og til gene for mange. Selv om det også for andre kan være en god følgesvend et kortere og længere stykke på vejen mod bedring.

Ofte får psykiatribrugere sundhedsmæssige problemer pga. den medicinske behandling, som ellers skulle være forudsætningen for et øget velbefindende. Overvægt, sukkersyge, "zombificering" kan stå i vejen for at genindtage en plads i samfundet.

Der efterspørges derfor en mere nuanceret debat af, hvad der kan være til gavn for den enkelte - og den enkeltes sundhed. Man kan blive syg af sygdommen, men man kan også få langvarige følgevirkninger af den samfundsmæssige udstødelse og medicinske behandling.

Sessioner

Hvordan har du det? – og hvad gør vi ved det?

Session 2 – KRAM – 1. oplæg Lokale B og C

Oplægsholdere: Leder af Sundhedsafdelingen Pia Moldt og Sundhedskonsulent Rikke Haslund, Norddjurs Kommune

”Hvordan har du det?” Sundhedsprofilen og arbejdet med social ulighed i sundhed

Oplægget vil give eksempler på, hvordan Norddjurs Kommune har brugt sundhedsprofilen i forebyggelses- og sundhedsfremmende indsatser.

Social ulighed i sundhed er en udfordring i sundhedsarbejdet. Hvordan kan sundhedsprofilen hjælpe til at understøtte dette arbejde?

Vi vil fortælle om den generelle platform, som Norddjurs Kommunes arbejde med social ulighed i sundhed, tager sit afsæt i. Herunder de teoretiske overvejelser, målgrupperne, eksempler på specifikke indsatser, vores foreløbige erfaringer samt vejen til en strategi.

Sessioner

Hvordan har du det? – og hvad gør vi ved det?

Session 2 – KRAM – 2. oplæg Lokale B og C

Oplægsholder: Forebyggelseschef Eva Henriksen, Skive Kommune

Databerigelse på sundhedsområdet – er det værd at investere kommunale kroner i?

Skive Kommune etablerede i 2006 et virtuelt ("murstensløst") forebyggelses- og rådgivningscenter (FRC). En af de væsentligste ambitioner med FRC Skive var at sikre et godt vidensgrundlag for at udvælge og prioritere mellem sundhedsfremmende og forebyggende indsatser. Skive Kommune har kunnet anvende den regionale sundhedsprofil som datagrundlag for fx at vælge indsatsområderne i den kommunale sundhedspolitik, men der er langt flere måder, hvorpå man kan finde sundhedsrelaterede data for kommunens borgere. I Sundhedsplejen er der data på samtlige børn fra fødsel til afslutningen af grundskolen. I Ældreafdelingens omsorgssystem er der data på alle medborgere, der fx modtager ydelser til hjemmehjælp. I Sundhedsstyrelsens afregningssystem E-sundhed er der data på alle ydelser, som kommunens borgere modtager fra sundhedsvæsenet.

Derfor har FRC Skive i samarbejde med bl.a. Rehfeld A/S igangsat projektet SLISS (Sundhedsledelsesinformations-system Skive), som har til formål at kombinere (berige) data fra de forskellige kilder med hinanden, for på den måde at få en større viden og indsigt.

I sessionen giver vi også et bud på, hvordan Sundhedsprofilen og SLISS kan supplere hinanden, også på længere sigt.

Sessioner

Hvordan har du det? – og hvad gør vi ved det?

Session 2 – KRAM – 3. oplæg Lokale B og C

Oplægsholder: Sundhedschef Lene Jensen, Randers Kommune

I det daglige arbejde er vores nye bibel: "Hvordan har du det?"

Der er i kommunernes arbejde med forebyggelse og sundhedsfremme løbende brug for viden om befolkningens sundhedstilstand – herunder i arbejdet med KRAM i kommunen.

Resultaterne fra den første undersøgelse af befolkningens sundhed i Region Midtjylland: "Hvordan har du det?" er blevet brugt flittigt. Det er også med spænding, at vi vil følge resultaterne af den næste sundhedsprofil, hvor vi vil se om – og i hvilken retning, at befolkningens sundhedstilstand har ændret sig.

I Randers kommune bruges sundhedsprofilen aktivt i i forhold til:

- Beskrivelse af sundhedsforholdene generelt
- I forbindelse med udformning af strategier og politikker
- I afgrænsningen af specifikke indsatser / projekter indenfor sundhedsfremme og forebyggelse
- Sundhedsplanlægningen
- Aflive eller få bekræftet myter

I oplægget vil der blive givet konkrete eksempler fra Randers Kommune på, hvordan sundhedsprofilen anvendes i praksis. Der vil blive taget udgangspunkt i de nævnte overskrifter.

Sessioner

Hvordan har du det? – og hvad gør vi ved det?

Session 3 – Patientuddannelse - 1. oplæg Kongressalen

Oplægsholder: Sundhedskonsulent Lucette Meillier, Center for Folkesundhed, Region Midtjylland

Evalueringsværktøj som hjælpemiddel i patientuddannelse

Tilrettelæggelsen af en patientuddannelse skal koncentrere sig om, hvordan man yder det bedste for deltagerne. Evalueringsværktøj kan give mening i både hverdagens samtale med den enkelte og i planlægning på kort og på langt sigt.

- Et udfyldt spørgeskema om trivsel, velvære, sundhed og livsstil kan direkte danne udgangspunkt for samtale om, hvordan deltagerens oplevelser i hverdagen kan påvirke ønsker, mål og muligheder for forandring, og dermed være udgangspunkt for den individuelle deltagers indsats.
- Overblik over et holds vilkår kan være udgangspunkt for tilrettelægning af den pædagogiske tilgang og indhold for det enkelte hold. F.eks. hvis der er mange deltagere med depressive tendenser på holdet, eller hvis mange har vanskeligt ved social deltagelse.
- Sammenligning af deltagergrupper og målgrupper for den enkelte patientskole. Analyse af, om man får rekrutteret de "rigtige" og "alle" lag af patienter til patientskolen, kan bruges til justering af, hvordan man rekrutterer til skolen.
- Sammenligning mellem flere patientuddannelser kan hjælpe til at identificere de metoder, der virker for specifikke mål med uddannelsen, og dermed danne udgangspunkt for udveksling af metoder mellem patientskoler. F.eks. hvilke patientskolars metoder, der bedst fremmer vurdering af egen evne til at håndtere kronisk sygdom.

Med udgangspunkt i et evalueringsskema udviklet med inspiration i "Hvordan har du det?" -undersøgelsen, og som pilotafprøves på tre patientskoler i Region Midtjylland, vil mulighederne blive belyst og diskuteret.

Sessioner

Hvordan har du det? – og hvad gør vi ved det?

Session 3 – Patientuddannelse – 2. oplæg Kongressalen

Oplægsholder: Datamanager Jakob Hjort, Center for folkesundhed, Region Midtjylland

Implementering af evalueringværktøj – hvor svært kan det være?

Evalueringer bør tilrettelægges med en systematik og stringens, som svarer til den, der gælder for traditionelle videnskabelige undersøgelser. Ganske vist vil man ofte gå fejl af målet, hvis man f.eks. indenfor sundhedsskoler forsøger at lave alt for "kontrollerede" forhold – her skal netop være plads til, at patienterne kan mødes på forskellig vis og i forskellig udstrækning "eksponeres" for intervention. Men det betyder ikke, at *alle* videnskabelige metodologiske principper må kastes overbord.

1. trin er stadig at udvælge begavede målepunkter og skalaer til baseline og opfølgning.
Dette arbejde blev faktisk langt hen ad vejen gjort i forbindelse med sundhedsprofilen for Region midtjylland 2006: "Hvordan har du det"
2. trin er stadig en systematisk dataindsamling, hvor kompletthed og præcision er essentiel.
Det kan være svært, i det daglige, at se dataindsamling som andet end en ekstra byrde, når den alene retter sig mod en "fjern" statistisk behandling. Nøglen til den nødvendige, daglige prioritering ligger i at gøre dataindsamlingen vedkommende og umiddelbar anvendelig: at gøre den til et dagligt værktøj.
3. trin vil stadig være en sober generalisering af de indsamlede data, hvor traditionelle statistiske metoder kan hjælpe til at be- eller afkræfte en forventet effekt.
Ved at lægge sig op ad den samme kerne af målepunkter og skalaer som blev anvendt i "Hvordan har du det", tegner der sig imidlertid mulighed for en lang række ekstra analyseniveauer som f.eks.: kommune i forhold til region, kommune i forhold til andre kommuner osv. osv.

I oplægget demonstreres, hvorledes Center for Folkesundheds "evalueringværktøj" på forskellig vis søger at imødekomme det "2. trin".

Sessioner

Hvordan har du det? – og hvad gør vi ved det?

Session 3 – Patientuddannelse – 3. oplæg Kongressalen

Oplægsholder: Leder af Sundhedscenter Vest Ulla Svendsen, Ringkøbing-Skjern Kommune

Kronikeromsorg i Ringkøbing-Skjern kommune

Først en kort beskrivelse af vores Sundhedscenter, som giver gode fysiske rammer, men også er en udfordring i forhold til vores geografisk store kommune. Hvem er ansat til at arbejde med sundhedsfremme og forebyggelse, og hvilke opgaver løser vi i Sundhedscenteret?

Derefter en kort orientering om, hvordan vi i vores kommune har adskilt begreberne ”borgerrettet sundhedsfremme” og ”patientrettet forebyggelse” i forhold til sundhedspolitikken.

Desuden:

- Inddragelse af borgerne i udarbejdelsen af sundhedspolitikken
- Eksempler fra vores sundhedspolitik, hvor vi har lavet mål ud fra tallene i ”Hvordan har du det?”
- Hvordan vi har fået et realitetschok i forhold til målopfyldelsen på fx alkoholområdet. Her ligger vi pænt, men vi får flere og flere i ambulans behandling – paradoksalt, eller naturligt, når tilbuddene nu er tættere på?
- Tilbud til de kronisk syge i kommunen
- Vores samarbejde om Lærings- og mestringsprincipperne, hvor erfarne patienter inddrages i planlægning og undervisning.
- Hvordan vi startede hold tilbage i foråret 2007 med patienter med blandede diagnoser
- Hvordan vi nu også har hold målrettet KOL patienter.
- Udfordringerne med kommunikationen med lægerne/hospitalerne og oplevelsen af, at patienterne vokser ved at mødes med andre i samme båd – og hvordan de giver udtryk for forbedringer. (obs. Ny folkeundersøgelse om 3 år?)

Til slut kort om vores projekt om kræftpatienter. Her er samarbejdet med hospitalerne, arbejdsmarkedsafdelingen og arbejdspladserne den store udfordring. Vi håber på at kunne videreføre projektet, efter at puljemidlerne er opbrugte og evt. lægge det ind i det kommende Kronikercenter ved Sundhedscenter Vest. Kronikercenteret er et samarbejde mellem Region Midtjylland og Ringkøbing-Skjern Kommune (ganske kort om dette samarbejde, og mulighederne for at trække på Center for Folkesundhed).